

SXEDIO.A54

26.7.1878: Ο ΑΡΜΟΣΤΗΣ ΣΕΡ ΓΚΑΡΝΕΤ ΓΟΥΛΣΛΗ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΕΥΕΙ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟ ΜΕΤΟΧΙΟ ΚΥΚΚΟΥ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΜΕΤΑΤΡΕΠΕΙ ΣΕ ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΤΟΥ

Ο Σερ Γκάρντετ Γούλσλη στρατοπέδευσε στη Λευκωσία παρά το Μετόχιο Κύκκου το οποίο μετέτρεψε σε αρχηγείο του. Για να μεταβεί όμως από τη Λευκωσία στο αρχηγείο του έπρεπε να περνά μέσα από τον Ποταμό Πεδιαίο που διέσχιζε το κέντρο της πόλης και αυτό αποτελούσε μεγάλο πρόβλημα, ιδιαίτερα κατά τη χειμερινή περίοδο.

Ακόμα κινδύνευε σε περίπτωση που κατερχόταν ο ποταμός να παρέμενε αποκλεισμένος από την υπόλοιπο νήσο.

Ο Κ. Α. Κωνσταντινίδης στο βιβλίο του "Η ιστορία της κατοχής της Κύπρου" γράφει:

" Ο **Sir Garnet Wolseley** Αντιστράτηγος, (**Leutenant General**) εισήλθεν εις την Λευκωσίαν την **26ην** Ιουλίου, ημέραν Τρίτην. Δεν υπήρχε κατάλληλον οίκημα διά να δεχθή την Εξοχότητα του. Εις το Σεράγιον δεν ηθέλησε να εγκατασταθή. Αλλως τε αυτό κατείχετο από τον Ριφάτ Πασάν, υπεύθυνο διά την μεταφοράν της διαφόρου κινητής δημοσίας περιουσίας εις την Κωνσταντινούπολιν.

Εκτός τούτου, δεδομένου ότι η κατοχή της Νήσου δεν είχε ακόμη μονιμοποιηθή και ιδιαιτέρως η Λευκωσία ήτο έδρα χιλιάδων Τούρκων υποτιθεμένων φανατικών, ο Μέγας Αρμοστής δεν ήθελε προφανώς να μένη εκτεθειμένος εις κίνδυνον εξεγέρσεως, όσον ολίγον ενδεχομένη και αν ηδύνατο αύτη να θεωρηθή και διά τούτο απεφάσισεν όπως εγκατασταθή προσωρινώς εις το Μετόχιον του Κύκκου, το οποίον ένεκα τούτου ωνομάσθη στρατόπεδον του Μοναστηρίου.

Ο **Dixon (Samuel Dixon**, βρετανός συγγραφέας που βρισκόταν αυτή την περίοδο στην Κύπρο) σημειώνει ότι μόνον ένας ιερέυς (τοιούτον φαίνεται εννοεί τον ηγούμενον) και δύο ή τρεις Μοναχοί εκράτησαν τα

κελλιά των, το δε υπόλοιπον του Μοναστηρίου παρεχωρήθη εις τον Σερ Γκάρνερ μετά του Επιτελείου του ανυψωθείσης επί αυτού της αγγλικής σημαίας. Εις την ανύψωσιν αυτής έφεραν αντίστασιν ο Ηγούμενος και οι Μοναχοί φοβηθέντες φαίνεται, ότι θα τους αφηρείτο το Μοναστήριον, αλλά μετά την επίσημον διαβεβαίωσιν ότι η παραμονή των επισήμων ξένων θα ήτο όλως προσωρινή η ένστασις των απεσύρθη.

Ο αρμοστής εχρησιμοποίησε το εστιατόριον ως σαλόνι, πλησίον του δε έμεναν ο **Colonel Greeves**, γραμματεύς και ο **colonel Dormer**, υπασπιστής.

Ενα τρίτον κελλί εχρησιμοποιήθη ως τηλεγραφικός σταθμός. Ενας δερμάτινος σάκκος ήτο ανηρημένος εις τον εξωτερικόν τείχον ως ταχυδρομείον διά το στρατόπεδον. Αυτά ήσαν τα δωμάτια δι' εργασίαν, αλλά αι τράπεζαι διά το φαγητόν και αι κλίναι ήσαν εις το υπαιθρον υπό σκηνάς, διότι η παραμονή είχε χαρακτήρα κατασκηνώσεως στρατοπέδου.

Μερικοί από τους άνδρας έμεναν εις καλύβας, αλλ' οι αξιωματικοί υπό σκηνάς. Η σκηνή του αρμοστού ήτο εσωτερικώς επενδυμένη με βαθύ πράσινον χρώμα.

Η τράπεζα του γεύματος είχε διακοσμηθή κομψά με άνθη Ηλίου (τουρκιστί τσαρκιφελέκ) και ευώδη γιασεμιά. Εδώ ήσαν ο **Colonel Baker**, **Russel**, ο **Colonel Dormen**, ο ταγματάρχης **Wood**, ο **Colonel Henry Brackenbury**, αρχιαστυνόμος.

Ούτος εστρατολόγησε και διωργάνωσε στρατιωτικην αστυνομίαν, δηλαδή τους ζαπτιέδες, ο **Sir**

Home, αρχίατρος και δύο υπασπισταί, ο **Major M. Calmont**, ονομαζόμενος ενίοτε **the King** και άλλοτε **Baby**, ο **Colonel MacIkuay**, αρχιμηχανικός, ο **Herbet**, ιδιαίτερος γραμματεύς του αρμοστού.

Ο **Colonel Greeves**, επιτελάρχης, ο οποίος έγινε Λειτουργός διαχειριζόμενος τα της Νήσου, όταν ο Αρμοστής απήλθεν εις Αγγλίαν. Ο Αρμοστής εκοιμάτο ενωρίς κατά τες **10**.

Εν τούτοις οι θερινοί μήνες παρήρχοντο

διαδοχικώς και η προσέγγισις του χειμῶνος εγέννα τον φόβον μήπως το στρατόπεδον απομονωθή αίφνης με την κατάρρευσιν του πεδιαίου και ἔνεκα τούτου ο Σερ Γκάρνερ παρεσκευάζετο διά να μετακινηθῆ πέραν του ποταμού.

Τοιοιουτρόπως το Μοναστήριον, το οποίον προσωρινῶς προσέφερε κατάλληλον λίθινον οικοδόμημα διά τα βιβλία και τα έγγραφα, την σκιάν μεγάλων δένδρων και καλήν προμήθειαν ὕδατος, γρήγορα εγκατελείφθη, και διότι, καθῶς παρατηρεῖ ο **Dixon**, η φυσική θέσις του στρατοπέδου ἦτο εἰς την νοτίαν ὄχθην, η οποία ἔχει ελευθέραν την ἐπικοινωνίαν προς την πρωτεύουσαν διά της πύλης Πάφου. Ἄλλωστε ἦτο φυσικὰ ἀνάγκη να ἰδρυθῆ Μέγαρον διά τον Ἀγγλον Ἀρχοντα και ἰδρύθῃ το Ἀρμοστεῖον.

Το Ἀρμοστεῖον ἀνηγέρθη ἐπὶ γηλόφου, με ομαλήν κορυφήν εἰς ἀπόστασιν **1900** περίπου ὑαρθῶν ἀπὸ της Λευκωσίας. Εἶναι ξύλινον ἴδρυμα σχηματίζον **3** πλευρές ἐνός τετραγώνου. Το ὅλον οικοδόμημα κατεσκευάσθη εἰς Ἀγγλίαν και μετεφέρθη εἰς τεμάχια μαζί με μίαν οἰκίαν δι' ἓνα στρατηγόν και διάφορα παραπήγματα διά τους αξιωματικούς.

Ο **Colonel Sinclair**, ο οποίος εἶχε την φροντίδα της ἀποστολῆς του Οικοδομήματος εἰς Λευκωσίαν γράφει ὅτι ἓνας στόλος ἀπὸ **125** κάρρα και **70** καμήλους ἐχρησιμοποιήθη διά την μεταφοράν των κιβωτίων ἀπὸ την Λάρνακα εἰς την πρωτεύουσαν. Ἐπροτιμήθη ο καταληφθεῖς λόφος, ὄχι μόνον ὡς ὑγιενὴ τοποθεσία, ἀλλὰ και ὡς "λαμπρὰ στρατηγικὴ θέσις τελείως δεσπόζουσα της Λευκωσίας και των πέριξ".

Το στρατόπεδον εγκατεστάθη εἰς παραπήγματα ἐπὶ των ὑψωμάτων. Ἐνα ἐκ των ὑψωμάτων τούτων ὠνομάσθη "Λόφος των ὀφρων" ἔνεκα του πλήθους των ἐρπειῶν τα οποία ἐβλεπον οἱ μηχανικοὶ ὅταν ἀνεγείροντο τα παραπήγματα.

Ο Σερ Γκάρνερ προσεπάθησε να δώσῃ νέαν ὄψιν εἰς την ἀνυδρον ἐπιφάνειαν και ἐφύτευσε μερικά στρέμματα με ευκαλύτους και ἄλλα δένδρα και τοιοιουτρόπως ἐσχηματίσθη καθῶς προεβλέπετο το

σημερινόν άλσος".

Μαρτυρία για τον τρόπο που υποδέχθησαν οι Κύπριοι τον Υπατο Αρμοστή υπάρχει και από αγγλική πηγή και ιδιαίτερα από το Λόρδο Χαίϋ, ο οποίος είχε καταλάβει την Κύπρο εξ ονόματος της βασίλισσας Βικτώριας.

Σε έκθεση του στην αγγλική Κυβέρνηση, απόσπασμα της οποίας δημοσίευσε η **"London Gazette"** στις αρχές Αυγούστου του **1878** ανέφερε, σύμφωνα με το **Illustrated London News** της 3ης Αυγούστου **1878**:

" Όταν έγινε η ανακοίνωση για την αλλαγή που έγινε το μόνο που φαίνεται ότι αντιλαμβανόταν ο κόσμος ήταν η λέξη "Βικτώρια". Πληροφορούμαστε ακόμη ότι Σερ Γκάρνερ Γούλσλη, με το προσωπικό του από πολίτες και στρατιώτες έφθασε την Τρίτη στη Λευκωσία, πρωτεύουσα της νήσου, όπου συναντήθηκε με τον Βάλτερ Μπέαριγκ, του Υπουργείου Εξωτερικών, με το Λοχαγό Ρώουσον και με τους σημαίνοντες Τούρκους και Ελληνες. Αυτοί οι ηγετικοί παράγοντες, όπως επίσης και οι επίσημοι που τελευταία υπηρετούσαν στην τουρκική κυβέρνηση και οι Ελληνες ιερείς και επίσκοποι έδωσαν στο νέο Υπατο Αρμοστή φιλική και νομιμόφρονη υποδοχή. Τα Ινδικά στρατεύματα παραμένουν στη Λάρνακα στο στρατόπεδο τους, αναμένοντας οδηγίες".